

Двадцять простих порад логопеда батькам, діти яких не говорять:

1. Почнемо з Вас.

Навіть якщо Ви мовчазні від природи – говоріть з дитиною. Дитина краще сприймає звернене до неї мовлення, якщо ви пояснюватимете, що відбувається з нею і навколо неї. Тому супроводжуйте свої дії та дії дитини словами.

2. Зустріч поглядів.

Озвучуйте будь-яку ситуацію, але тільки якщо Ви бачите, що дитина чує і бачить Вас. Не говоріть у пустоту, дивіться в очі. Це особливо важливо, якщо малюк гіперактивний і багато рухається. Якщо маля ще тільки лепече або говорить мало слів, старайтесь, щоб воно бачило Вашу артикуляцію.

3. Говоріть чітко.

Говоріть просто, зрозуміло, чітко промовляючи кожне слово, кожну фразу. Відомо, що діти дуже чутливі до інтонації - тому кожне слово, на яке падає логічний наголос, старайтесь промовляти якомога виразно.

4. Те ж, але по-різному.

Повторюйте одне і те ж слово (фразу). При повторенні фрази міняйте порядок слів ("Тато прийшов. Прийшов наш тато", "М'яч упав. Упав м'яч"). Такий прийом дозволяє дитині краще почути та зрозуміти, що фрази діляться на слова.

5. Не перестарайтеся!

Не вживайте дуже довгих фраз. Не перевантажуйте дитину, говорячи їй за один раз велику кількість незнайомих слів. Частіше самі говоріть те, що хочете почути: прості фрази із 3-5 слів, з паузою між словами.

6. Гарний настрій.

Старайтесь вимовляти нове слово в емоційно позитивній ситуації. В таких умовах дитина краще навчається і швидше засвоює нову інформацію.

7. Всі відчуття – спільно з мовленням.

Дуже важливо, щоб дитина, засвоюючи щось нове, мала можливість не тільки бачити новий предмет, але і торкатися, нюхати його – тобто вивчати різними способами. Якщо Ви бачите, що дитина щось бере в руки, з чимось грається, зразу ж назвіть цей предмет декілька разів – коротко, чітко, виразно.

8. В основі мовлення – бажання спілкуватися.

Якщо ваша дитина взагалі не говорить, частіше залучайте її до невербального (несловесного) діалогу, підтримуйте, хваліть за будь-яку відповідь (жест, погляд, вокалізацію). Підтримуйте її бажання спілкуватися!

9. Прагнемо до різноманітності.

Якщо лепет дитини одноманітний, старайтеся збагатити його, пропонуючи їй ланцюжок слів з іншими приголосними: дя-ня-дя, да-ба-да, ма-ба-ма; з іншими голосними: ба-бо-бу-би-бе. Комбінуйте різні склади і старайтеся, щоб дитина захотіла повторити їх.

10. Поважайте спроби дитини говорити.

В ті моменти, коли дитина говорить, лепече одна або разом із Вами, виключайте голосну музику й старайтеся дати їй можливість чути Вас і себе. Мовлення розвивається на основі наслідування і самонаслідування – тому маляті необхідно чути себе.

11. Вчіть у грі.

Граючись, вчіть наслідувати мовлення (два песики гавкають, дві кішки нявкають - переклички "гав-гав", "няв-няв"). Спеціально створюйте такі ігрові ситуації, під час яких дитині знадобиться звуконаслідування, або треба буде вимовити будь-які слова для того, щоб гра відбулася. Зверніть увагу - спонукаєте не Ви, а - ситуація.

12. Не попереджуйте бажання дитини.

Деякі батьки намагаються вгадати бажання своєї дитини, часто попереджаючи його в той момент, коли воно лише з'являється. У цьому випадку у дитини немає необхідності промовляти що-небудь - достатньо просто подивитися, протягнуть руку. В такій ситуації є небезпека затримати дитину на стадії жестового спілкування. І хоч жест - теж спілкування, не варто затримуватися на цьому рівні. Поступово формуйте у дитини потребу говорити.

13. Розширюйте словник дитини.

Дитина володіє словом на двох рівнях: розуміння його - це пасивний словник, промовляння його - це активний. Активний словник спочатку може бути малим. Але якщо Ви поповнюєте ресурс розуміння слів, це обов'язково приведе до так званого лексичного вибуху. І в подальшому дитина перенесе в активний словник те, чому ви навчили її, розглядаючи разом малюнки, читаючи книжки та коментуючи свої дії. Старайтеся ввести в пасивний словник маляти назви речей, які оточують (іграшки, кухонне приладдя, предмети побуту), назви речей і предметів на малюнках у книжках, імена родичів і близьких людей. Навчіть дитину показувати "де ручки, де ніжки" (у ляльки, у Вас, у неї самої). Часто запитуйте: "Де стіл?", "Де кішка?" і т.д.

14. Ведіть щоденник.

Фіксуйте мовні досягнення дитини. Записуйте кількість слів, які вона вже розуміє, які слова вимовляє і в яких ситуаціях - так ви зможете день за днем оцінити її успіхи.

15. Розвивайте фонематичний слух.

Вчіть дитину прислухатися до різних звуків і давайте їм мовні позначення: водичка тече - с-с-с, жук дзижчить - ж-ж-ж, вітер гуде - у-у-у, машина гуде – бі-бі-бі і т.д.

16. Не нехуйте звуконаслідуванням.

Для дітей, які пізно починають говорити, дуже корисно використовувати слова типу "бі-бі", "бух", "ку-ку", "гав-гав", "на", "дай", "ням-ням" та інші короткі слова, які складаються з одного або двох однакових складів. Це слова-звуконаслідування, легкі для засвоєння і спрощують початкові стадії входу в мовну стихію. Згодом вони зникнуть самі по собі, стануть непотрібними, але поки що не нехуйте ними, на даному етапі вони потрібні вашій дитині.

17. Читайте, читайте, читайте.

Читайте короткі вірші, казки. Перечитуйте їх багато разів - не бійтеся, що це набридне дитині. Діти краще сприймають текст, який вони уже багато разів чули. Якщо це можливо, постарайтеся розіграти вірш - покажіть його в особах і з предметами. Дайте дитині торкнутися цих предметів, погратися з ними. Дочекайтеся, коли маля добре запам'ятає вірш, вловить його ритм, а потім пробуйте не договорювати останні рядки чи слова, дозволяючи це зробити дитині. Співайте прості пісеньки, допомагаючи їй сприйняти ритм і відтворити його.

18. Пальці допомагають мовленню.

Зверніть особливу увагу на розвиток дрібної моторики - точних рухів пальців руки. Вони тісно пов'язані з розвитком мовлення. Ліпка, малювання, "пальчиковий театр", ігри з дрібними предметами - все це допоможе мовленню, а в майбутньому і письму.

19. Будьте терпеливими і ... обережними.

Якщо Ваша дитина невірно промовляє будь-який звук, ніколи не смійтеся і не повторюйте за нею неправильну вимову слова. У цю ж мить повторіть слово правильно, стараючись перехватити погляд дитини. Можливо, вона зможе повторити за Вами його вірно. Якщо не зможе або не захоче, не засмучуйтесь. Будьте терпеливі! Дитина обов'язково повторить за Вами, коли прийде час. Вона вчиться і на власних помилках, постійно порівнюючи свою вимову з Вашою, тому не особливо фіксуйте увагу на неправильній вимові - це може викликати зворотню реакцію.

20. Тільки Ви!

Пам'ятайте: тільки Ви і Ваша віра в сили і здібності своєї дитини можуть допомогти їй розвиватися гармонійно.

Не забувайте активно радіти її успіхам, частіше хваліть свою дитину!